

**MIHAI ȘANDRU
MIHAI BANU
DRAGOȘ CĂLIN
(Coordonatori)**

**TRIMITERILE PRELIMINARE
ALE INSTANTELOR DIN
ROMÂNIA LA CJUE**

**CULEGERE ADNOTATĂ
DE JURISPRUDENȚĂ
(2014–2016)**

VOLUMUL V

**EDITURA UNIVERSITARĂ
București, 2018**

CUPRINS

Al cincilea volum al repertoriului dosarelor privind trimiterile preliminare provenite din România – Câteva precizări introductive	IX
Lista abrevierilor și acronimelor utilizate	X
72. CAUZA C-258/14, FLORESCU ȘI ALȚII	2235
Principiile, obiectivele și misiunile tratatelor; politica socială	2235
72.1. Curtea de Apel Alba Iulia, Secția pentru conflicte de muncă și asigurări sociale, Încheierea din 3 aprilie 2014	2235
72.2. Concluziile avocatului general prezentate la 21 decembrie 2016, EU:C:2016:995	2246
72.3. CJ, Hotărârea din 13 iunie 2017, EU:C:2017:448	2266
72.4. Curtea de Apel Alba Iulia, Secția I civilă, Decizia civilă nr. 129 din 20 septembrie 2017	2281
73. CAUZA C-260/14, JUDEȚUL NEAMȚ	2292
Protecția intereselor financiare ale Uniunii Europene	2292
73.1. Curtea de Apel Bacău, Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal, Cerere de hotărâre preliminară din 8 mai 2014	2292
73.2. Curtea de Apel Bacău, Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal, Încheierea din 8 mai 2014	2314
73.3. Curtea Constituțională, Decizia nr. 66 din 26 februarie 2015	2320
73.4. CJ, Hotărârea din 26 mai 2016, EU:C:2016:360	2333
73.5. Curtea de Apel Bacău, Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal, Sentința nr. 73 din 3 august 2016	2346
74. CAUZA C-261/14, JUDEȚUL BACĂU	2364
Protecția intereselor financiare ale Uniunii Europene	2364
74.1. Curtea de Apel Bacău, Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal, Cerere de hotărâre preliminară din 8 mai 2014	2364
74.2. CJ, Hotărârea din 26 mai 2016, EU:C:2016:360	2385
74.3. Curtea de Apel Bacău, Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal, Sentința nr. 91 din 29 septembrie 2016	2386
75. CAUZA C-262/14, SCMD	2403
Egalitate de tratament în muncă	2403
75.1. Tribunalul Neamț, Secția I civilă, Încheierea din 18 iulie 2012	2403
75.2. CJ, Hotărârea din 21 mai 2015, EU:C:2015:336	2415
75.3. Tribunalul Neamț, Secția I civilă, Încheierea din 28 septembrie 2015	2423
75.4. Tribunalul Neamț, Secția I civilă, Sentința civilă nr. 1711 din 14 noiembrie 2016	2424

76. CAUZA C-278/14, ENTREPRISE FOCUSED SOLUTIONS	2426
Achiziții publice	2426
76.1. Curtea de Apel Alba Iulia, Secția contencios administrativ și fiscal, Încheierea din 21 martie 2014	2426
76.2. CJ, Hotărârea din 16 aprilie 2015, EU:C:2015:228	2432
76.3. Curtea de Apel Alba Iulia, Secția contencios administrativ și fiscal, Decizia nr. 1865 din 20 mai 2015	2439
77. CAUZA C-288/14, CIUP	2468
Principiile, obiectivele și misiunile tratatelor; restituirea taxei pe poluare	2468
77.1. Tribunalul Timiș, Secția de contencios administrativ și fiscal, Încheierea din 24 martie 2014	2468
77.2. Tribunalul Timiș, Secția de contencios administrativ și fiscal, Cerere de hotărâre preliminară	2478
77.3. Curtea Constituțională, Decizia nr. 676 din 13 noiembrie 2014	2486
77.4. CJ, Concluziile avocatului general prezentate la 18 februarie 2016, EU:C:2016:99	2497
77.5. CJ, Hotărârea din 30 iunie 2016, EU:C:2016:495	2512
77.6. Tribunalul Timiș, Secția de contencios administrativ și fiscal, Sentința civilă nr. 2111 din 20 octombrie 2016	2523
77.7. Curtea de Apel Timișoara, Secția de contencios administrativ și fiscal, Decizia civilă nr. 3188 din 22 mai 2017	2530
78. CAUZA C-305/14, BĂBĂȘAN	2535
Principiile, obiectivele și misiunile tratatelor; Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene	2535
78.1. Tribunalul Satu Mare, Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal, Încheierea din 7 martie 2014	2535
78.2. CJ, Ordonanța din 10 februarie 2015, EU:C:2015:97	2536
78.3. Tribunalul Satu Mare, Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal, Decizia civilă nr. 22/R-CA din 24 aprilie 2015	2539
79. CAUZA C-348/14, BUCURA	2546
Protecția consumatorilor	2546
79.1. Judecătoria Câmpulung, Cerere de hotărâre preliminară din 27 iunie 2014	2546
79.2. Judecătoria Câmpulung, Încheierea din 17 octombrie 2014	2571
79.3. CJ, Hotărârea din 9 iulie 2015, EU:C:2015:447	2574
79.4. Judecătoria Câmpulung, Sentința civilă nr. 1990 din 22 octombrie 2015	2587
79.5. Tribunalul Argeș, Secția civilă, Decizia civilă nr. 417 din 8 iunie 2016	2618

80. CAUZA C-354/14, CAPODA IMPORT-EXPORT	2657
Libera circulație a mărfurilor	2657
80.1. Tribunalul Cluj, Secția mixtă de contencios administrativ și fiscal, de conflicte de muncă și asigurări sociale, Încheierea din 18 iunie 2014	2657
80.2. CJ, Hotărârea din 6 octombrie 2015, EU:C:2015:658	2669
80.3. Tribunalul Cluj, Secția mixtă de contencios administrativ și fiscal, de conflicte de muncă și asigurări sociale, Decizia civilă nr. 396 din 18 noiembrie 2015	2680

Al cincilea volum al repertoriului dosarelor privind trimerile preliminare provenite din România – Câteva precizări introdutive

Al cincilea volum din *Trimerile preliminare ale instanțelor din România la CJUE*.

Culegere adnotată de jurisprudență (2014-2016) include nouă cauze, după cum urmează: cauza C-258/14, *Florescu și alții* (principiile, obiectivele și misiunile tratatelor; politica socială); cauza C-260/14, *Județul Neamț* (protecția intereselor financiare ale Uniunii Europene); cauza C-261/14, *Județul Bacău* (protecția intereselor financiare ale Uniunii Europene); cauza C-262/14, *SCMD* (egalitate de tratament în ceea ce privește încadrarea în muncă și ocuparea forței de muncă); cauza C-278/14, *Entreprise Focused Solutions* (achiziții publice); cauza C-288/14, *Ciup* (principiile, obiectivele și misiunile tratatelor; restituirea taxei pe poluare); cauza C-305/14, *Băbășan* (principiile, obiectivele și misiunile tratatelor; Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene); cauza C-348/14, *Bucura* (protecția consumatorilor); cauza C-354/14, *Capoda Import-Export* (libera circulație a mărfurilor).

Am prezentat în cadrul fiecărui dosar hotărârile instanțelor române, alături de deciziile pronunțate de Curtea de Justiție. Intervențiile asupra hotărârilor au fost reduse și au constatat în îndreptarea tacită a unor erori minore, în uniformizarea pe cât posibil a unor referințe și în semnalarea unor formulări mai puțin reușite, iar notele de subsol sunt menite să aducă câteva precizări și să actualizeze referiri la dispoziții ale dreptului UE. Am înlocuit acolo unde a fost posibil referirile făcute la coduri cu abrevieri incluse în lista enumerată la începutul volumului: *C.civ.*, *C.fisc.*, *C.pen.*, *C.pr.civ.*, *C.pr.fisc.*, *C.pr.pen.*

Demersul este susținut de Asociația Română de Drept și Afaceri Europene (ARDAE), de Centrul de Studii de Drept European (CSDE) al Institutului de Cercetări Juridice al Academiei Române și de Asociația Forumul Judecătorilor din România (FJR).

Lista tuturor trimerilor preliminare provenite din România este accesibilă la <http://iaduer.ro> și este actualizată în permanență.

Am avut în vedere evoluțiile legislative, de doctrină și jurisprudență de până la 20 decembrie 2017.

Mihai ȘANDRU
Mihai BANU
Dragoș CĂLIN

LISTA ABREVIERILOR ȘI ACRONIMELOR UTILIZATE

AFM	Administrația Fondului pentru Mediu
AFP	Administrația Finanțelor Publice
ANAF	Agencia Națională de Administrare Fiscală
ANPC	Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor
av.	avocat
CCR	Curtea Constituțională a României (cu varianta „CC”)
C.civ	Codul civil
C(E)E	Comunitatea (Economică) Europeană / Tratatul de instituire a Comunității (Economice) Europene (cu varianta „TCE”)
CECO	Comunitatea Europeană a Cărbunelui și Oțelului
CEDO	Convenția europeană a drepturilor omului / Curtea Europeană a Drepturilor Omului
C.fisc.	Codul fiscal
CJ	Curierul Judiciar (CH Beck)
C(E)J	Curtea (Europeană) de Justiție (cu varianta „CJE”)
CJCE	Curtea de Justiție a Comunităților Europene (anterior Tratatului de la Lisabona)
CJUE	Curtea de Justiție a Uniunii Europene
CNVM	Comisia Națională a Valorilor Mobiliare
C.pen.	Codul penal
C.pr.civ.	Codul de procedură civilă
C.pr.fisc.	Codul de procedură fiscală
C.pr.pen.	Codul de procedură penală
CSM	Consiliul Superior al Magistraturii
carta	Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene
coord.	coordonator
DGFP	Direcția Generală a Finanțelor Publice
DIICOT	Direcția de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism
DNA	Direcția Națională Anticorupție

ECR	European Court Reports (ediția în limba engleză; din anul 1989, partea I – Curtea de Justiție, partea a II-a – Tribunalul Uniunii Europene)
ed.	ediție
en.	englez / britanic
Euratom	Tratatul de instituire a Comunității Europene a Energiei Atomice
f.	filă
fr.	francez(ă)
HG	Hotărâre a Guvernului
<i>ibidem</i>	în același loc
<i>idem</i>	același autor
IGPR	Inspectoratul General al Poliției Române
ind.	indice
<i>infra</i>	mai jos (în lucrare)
ÎCCJ	Înalta Curte de Casație și Justiție (cu variantele „I.C.C.J.” sau „ICCJ”)
JO	Jurnalul Oficial al Uniunii Europene (seria „L” – Legislație, seria „C” – Comunicări și Informații)
lit.	litera
MAI	Ministerul Administrației și Internelor
M. Of.	Monitorul Oficial al României
n.n.	nota autorului / nota noastră (a autorului)
OG	Ordonanța Guvernului
<i>op. cit.</i>	lucrarea citată
OUG	Ordonanța de urgență a Guvernului
par.	paragraful
pct.	punctul
Rec.	Recueil de la jurisprudence de la Cour de justice des Communautés européennes et du Tribunal de première instance des Communautés européennes (ediția în limba franceză; din anul 1989, partea I – Curtea de Justiție, partea a II-a – Tribunalul Uniunii Europene)
Rep.	(începând cu anul 2007) Repertoriul jurisprudenței Curții de Justiție a Comunităților Europene și a Tribunalului de

	Primă Instanță a Comunităților Europene (ediția în limba română) (partea I – Curtea de Justiție; partea a II-a – hotărârile Tribunalul Uniunii Europene)
RRDE(C)	Revista română de drept european (comunitar) (Wolters Kluwer Romania)
s.n.	sublinierea noastră (a autorului)
<i>supra</i>	mai sus, anterior (în lucrare)
TFUE	Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (Tratatul de la Lisabona)
TUE	Tratatul privind Uniunea Europeană (Lisabona)
TUE	Tribunalul Uniunii Europene
UE	Tratatul privind Uniunea Europeană (anterior Lisabona)
UE	Uniunea Europeană
vol.	volum

72. CAUZA C-258/14, FLORESCU ȘI ALȚII

Principiile, obiectivele și misiunile tratatelor; politica socială

72.1. Curtea de Apel Alba Iulia, Secția pentru conflicte de muncă și asigurări sociale, Încheierea din 3 aprilie 2014

72.2. Concluziile avocatului general prezentate la 21 decembrie 2016, EU:C:2016:995

72.3. CJ, Hotărârea din 13 iunie 2017, EU:C:2017:448

72.4. Curtea de Apel Alba Iulia, Secția I civilă, Decizia civilă nr. 129 din 20 septembrie 2017

72.1. Curtea de Apel Alba Iulia

Secția pentru conflicte de muncă și asigurări sociale

Dosar nr. 1072/57/2012

Încheierea din 3 aprilie 2014

Pe rol se află soluționarea cererii de revizuire formulată de revizuenții F.E., P.I., D.C. - în calitate de moștenitoare a defunctului B.M., V.A. - în calitate de moștenitoare a defunctului B.M., și B.E.E. - în calitate de moștenitoare a defunctului B.M., împotriva deciziei civile nr. 4418/9.11.2012 pronunțată de Curtea de Apel Alba Iulia, în dosarul civil nr. 10691/3/2010, având ca obiect contestație decizie de pensionare.

Completul de judecată a fost constituit în conformitate cu dispozițiile Regulamentului de ordine interioară al instanțelor judecătorești, astfel cum s-a reținut în procesul-verbal de absență încheiat la data de 3.04.2014, aflat la dosarul cauzei.

La apelul nominal făcut în ședința publică se constată lipsa revizuenților Florescu Eugenia, P.I., D.C., V.A., B.E.E. și a intimaților Casa Județeană de Pensii Sibiu, Casa Națională de Pensii și alte Drepturi de Asigurări Sociale, Ministerul Muncii, Familiei și Protecției Sociale, Statul român, prin Ministerul Finanțelor Publice, și Ministerul Finanțelor Publice, prin D.G.F.P. Sibiu.

Procedura de citare este legal îndeplinită.

S-a făcut referatul cauzei de către grefierul de ședință, după care:

Instanța constată că, din partea intimatului Casa Județeană de Pensii Sibiu, a fost înregistrată la dosar completare la întâmpinare.

De asemenea, din partea revizuenților Florescu Eugenia, P.I., D.C., V.A. și B.E.E., cu data de 3 aprilie 2014, prin serviciul de registratură al instanței a fost înregistrată la dosar, în susținerea cererii de sesizare a Curții de Justiție a Uniunii Europene, o completare a cererii formulate inițial, în care se arată pe larg precizarea cererii formulate, în sensul că se susține în continuare această cerere de sesizare a Curții de Justiție a Uniunii Europene cu întrebarea preliminară pe care au formulat-o.

Instanța, având în vedere dispozițiile art. 2 din Legea nr. 329/2009, precum și împrejurarea că în acest stadiu procesual hotărârea nu mai poate fi atacată prin nicio cale de atac, apreciază că sesizarea este obligatorie, urmând să admită cererea revizuenților privind sesizarea Curții de Justiție a Comunităților Uniunii Europene (sic!) și să dispună suspendarea prezentei cauze până la soluționarea sesizării înaintate.

CURTEA DE APEL

I. DECLANȘAREA LITIGIULUI

CEREREA DE REVIZUIRE

Prin cererea de revizuire înregistrată sub dosar nr. 1072/57/2012 pe rolul Curții de apel Alba Iulia, la data de 19.11.2012, având ca obiect revizuirea Deciziei nr. 4418 din 9 noiembrie 2012 pronunțată de Curtea de Apel Alba Iulia, revizuenții-magistrați pensionați: I.P., E.F. și M.B. - decedat în cursul procesului - prin moștenitori legali, identificați și introduși în cauză: D.C., V.A. (fiice) și B.E.E. (soție supraviețuitoare), au solicitat schimbarea în tot a acestei decizii și rejudecarea recursului.

În motivarea cererii de revizuire s-a arătat că instanța de recurs nu a expus motivele pentru care a refuzat să dea efect direct și prioritar dispozițiilor din Tratatul Uniunii Europene, deși au fost concretizate indicându-se cu precădere prevederile art. 6, în care a fost inclusă Convenția europeană ca parte integrantă din acest [t]ratat¹, și nu a dat efect jurisprudenței CJUE, incidentă speței. De asemenea, revizuenții au susținut că instanța de recurs nu a expus motivele pentru care a refuzat să trimită cererea de interpretare și chestiunile prejudiciale către Curtea de Justiție a CE din Luxemburg (sic!) întemeiată pe dispozițiile art. 267 din versiunea consolidată a Tratatului privind Uniunea Europeană (TUE) și a Tratatului privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE)² - Jurnalul Oficial C 115, 9.05.2008, p. 1, deși aceste răspunsuri cerute CJUE sunt necesare pentru soluționarea cauzei.

Au mai susținut că instanța de recurs a ignorat natura juridică de bun, în sensul art. 1 din Protocolul nr. 1³, dobândit în condiții legale, a pensiei de serviciu pentru limită de vârstă stabilită anterior Legii nr. 329/2009, și nu a expus motivele de excepție care ar justifica măsura exproprierii acestui „bun” care reprezintă cota parte din fondul de pensii constituit pe baza contribuțiilor magistraților timp de peste 31 de ani. S-a motivat de asemenea că instanța nu s-a raportat la principiul art. 6 din Tratatul UE care integrează [c]onvenția și [p]rotocoalele la [c]onvenție prin care sunt consacrate și garantate dreptul oricărei persoane fizice sau juridice la respectul bunurilor sale și interdicția ca o persoană să fie privată de proprietate în afara unei cauze de utilitate publică și în condițiile prevăzute de lege și de principiile generale de drept internațional.

¹ Cf. art. 6 alin. (3) TUE: „Drepturile fundamentale, astfel cum sunt garantate prin Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale și astfel cum rezultă din tradițiile constituționale comune statelor membre, constituie principii generale ale dreptului Uniunii”.

² i.e. art. 267 TFUE.

³ La Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

În fața instanței de revizuire, reclamantii au reiterat cererea de sesizare a CJUE având ca obiect interpretarea memorandumului⁴ și a întrebărilor privind compatibilitatea textelor din legea națională cu legislația Uniunii Europene, iar la termenul din 21 martie 2014 au solicitat ca alături de celelalte chestiuni prejudiciale să fie formulată și cea privind compatibilitatea cu dreptul comunitar a dispozițiilor referitoare la compatibilitatea cu dreptul Uniunii Europene a prevederilor art. 21 alin. 2 din Legea nr.554/2004, care permit revizuirea numai a hotărârilor judecătorești pronunțate în materia contenciosului administrativ prin încălcarea principiului priorității dreptului Uniunii Europene.

Intimata Casa Județeană de Pensii Sibiu a cerut respingerea cererii, susținând că instanța de recurs a arătat deciziile prin care CEDO a rezolvat problema cumulului de pensii cu salariul, iar CJUE nu poate decide într-un alt mod.

Intimatul Ministerul Muncii a cerut respingerea cererii, deoarece Curtea Constituțională s-a pronunțat asupra inadmisibilității excepției de neconstituționalitate a prevederilor art. 21 alin. 2 din Legea nr. 554/2004, iar deciziile acestei Curți sunt opozabile instanței naționale.

CEREREA DE CHEMARE ÎN JUDECATĂ

La 1 martie 2010 reclamantii s-au adresat tribunalului și au solicitat *în principal* aplicarea directă a dreptului comunitar și înlăturarea prevederilor art. 17-26, capitolul IV, din Legea nr. 329/2009; obligarea pârâților, prin intermediul Casei Județene de Pensii Sibiu, ca începând cu luna ianuarie 2010 să plătească în continuare pensiile lunare stabilite prin deciziile de emise în lunile martie, mai și, respectiv, septembrie 2009, și anularea deciziilor de suspendare a pensiei emise pentru fiecare magistrat, la data de 28.12.2009, de către pârâta Casa de Pensii Sibiu.

Reclamantii au motivat că prevederile art. 17-26, capitolul IV, din Legea nr. 329/2009 contravin flagrant prevederilor art. 2, art. 6, art. 9 din Tratatul privind Uniunea Europeană - versiunea consolidată - precum și art. 20, art. 21 alin. 1, art. 25, art. 34 alin. 1, 2, art. 35, art. 52 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, impunându-se, bazat și pe inexistența ipotezelor la care se referă expres art. 15 din CEDO, integrată în art. 6 din TUE, înlăturarea efectelor normelor interne ca fiind contrare prevederilor comunitare sus arătate.

Reclamantii au solicitat *în subsidiar* ca, în cazul în care cererea principală nu se admite, instanța să dea efect dispozițiilor art. 267 din Tratatul de [f]uncționare a Uniunii Europene⁵ și să sesizeze Curtea de Justiție a Uniunii Europene cu cererea de interpretare a Memorandumului din 23 iunie 2009 de înțelegere între Comunitatea Europeană și România *in integrum* și cu precădere art. 5 lit. d.

Concret, instanța să formuleze întrebarea dacă memorandumul se interpretează în sensul că Legea nr. 329/2009 impusă de Comisia Europeană pentru reducerea cheltuielilor de personal se referă la interdicția aplicabilă

⁴ Memorandumul de înțelegere dintre Comunitatea Europeană și România, încheiat la București și Bruxelles la 23 iunie 2009.

⁵ i.e. Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene.

judecătorilor și procurorilor pensionați, cu o vechime în magistratură de peste 30 de ani, de a încasa pensia contributivă sub condiția să renunțe la contractul de muncă având ca obiect activitatea de cadru didactic universitar la facultățile de stat. Alături de cererea de interpretare, reclamanții au solicitat să fie trimise spre rezolvare și chestiuni care se referă la compatibilitatea textelor art. 17-26 din Legea nr. 329/2009 cu prevederi ale Tratatului Uniunii Europene și ale Cartei [d]repturilor [f]undamentale a Uniunii Europene.

Prin Sentința nr. 582 din 3 mai 2012, Tribunalul Sibiu a respins cererea reclamanților.

La 12 iulie 2012 reclamanții au formulat recurs împotriva acestei hotărâri la Curtea de Apel Alba Iulia solicitând și pe această cale trimiterea la CJUE a cererii de interpretare împreună cu chestiunile prejudiciale.

Prin Decizia nr. 4418 din 9 noiembrie 2012, Curtea de Apel Alba Iulia a respins recursul reclamanților.

II. CIRCUMSTANȚELE CAUZEI

1. Plenul Consiliului Superior al Magistraturii a stabilit prin hotărârile pronunțate, vechimea fiecărui reclamant în magistratură de peste 31 de ani și a constatat îndeplinirea celorlalte condiții impuse de lege pentru a beneficia de pensia de serviciu. Hotărârile Plenului CSM au fost înaintate Președintelui României, iar în baza decretelor Președintelui României publicate în Monitorul Oficial, partea I, revizuenții au fost pensionați în cursul anului 2009, pensia fiind stabilită conform deciziilor emise pentru fiecare.

2. Distinct și ulterior intrării în magistratură, aveau încheiate contractele individuale de muncă pe durată nedeterminată (în anul 1993 M. Bădilă și E. Florescu și în anul 2003 I. Poiană) și au exercitat în regim de cumul activitatea didactică universitară și activitatea de justiție, obiect al celor două contracte (cel încheiat cu Ministerul Justiției și al doilea cu Universitatea „Lucian Blaga”) pentru posturile didactice ocupate prin concurs la Facultatea de drept din cadrul Universității „Lucian Blaga” din Sibiu.

3. În anul 1993, cumulul de contracte individuale de muncă era permis prin Legea nr. 92/1992 *pentru organizarea judecătorească (art. 83 - Funcția de magistrat este incompatibilă cu orice altă funcție publică sau privată, cu excepția funcțiilor didactice din învățământul superior)*, dispoziție reluată prin Legea nr. 303/2004 *pentru organizarea judecătorească* care permite exclusiv acest cumul, în mod expres fiindu-le interzise magistraților, orice altă funcție sau activitate economică (art. 83 alin. 2- Judecătorii și procurorii care au fost eliberați din funcție prin pensionare pot cumula pensia de serviciu cu veniturile realizate dintr-o activitate profesională, indiferent de nivelul veniturilor respective).

4. Bazat pe contribuțiile proprii și pe contribuțiile instanței judecătorești virate la fondul de pensii, separat de contribuțiile proprii calculate asupra veniturilor salariale din activitatea didactică virate la fondul de pensii, susțin reclamanții că au dobândit dreptul de proprietate asupra pensiei de serviciu stabilită pentru activitatea de justiție și li s-a recunoscut dreptul de a continua activitatea didactică universitară, drepturi menținute și prin Legea nr. 303/2004 în forma avută la data pensionării (în anul 2009) și prevăzute și în forma actuală.

5. Pensiile stabilite prin deciziile din 2009 au fost plătite în baza și condițiile de fapt și de drept menționate mai sus până în luna decembrie 2009, când a fost adoptată Legea nr. 329/9 noiembrie 2009, rezultat al legiferării de către Guvernul României prin asumarea (sic!) răspunderii în fața Parlamentului.

6. Legea nr. 329/2009 are titlul: „Reorganizarea unor autorități și instituții publice, raționalizarea cheltuielilor publice, susținerea mediului de afaceri și respectarea acordurilor-cadru cu Comisia Europeană și Fondul Monetar Internațional”.

7. Prin art. 2, Legea nr. 329/2009 statuează astfel: *„Măsurile instituite de prezenta lege au caracter excepțional și urmăresc reducerea efectelor crizei economice și îndeplinirea obligațiilor ce rezultă din Memorandumul de înțelegere dintre Comunitatea Europeană și România, încheiat la București și Bruxelles la data de 23 iunie 2009, și din Acordul stand-by încheiat între România și Fondul Monetar Internațional”.*

8. Memorandumul și cu precădere pct. 5 lit. d, denumit „*Reforma structurală*”, conține recomandări care se referă la măsuri menite să îmbunătățească eficiența și eficacitatea administrației publice respectiv, sporirea calității administrației publice, eficacitatea administrației publice în mai multe domenii, în special cu privire la structurile decizionale, împărțirea responsabilităților între instituții, organizarea internă a principalelor ministere, sfera și responsabilizarea legată de implementare și adecvarea nivelelor de personal și administrare a resurselor umane.

9. Conform memorandumului, analiza funcțională se va face în două etape, în fiecare dintre acestea avându-se în vedere un număr *de 5 ministere/agenții*, lista entităților ce urma să fie analizate fiind agreată cu Comisia.

10. Legea nr. 329/2009 a impus reducerea cuantumului salariilor, efectuarea de zile libere fără plată pentru o perioadă de până la 10 zile lucrătoare, măsuri la care s-au conformat în cadrul Universității.

11. Prin capitolul IV, art. 17-26, Legea nr. 329/2009 a interzis cumulul pensiei nete cu veniturile realizate din activități la instituțiile publice, *„dacă nivelul acesteia depășește nivelul salariului mediu brut pe economie utilizat la fundamentarea bugetului asigurărilor sociale de stat și aprobat prin legea bugetului asigurărilor sociale de stat”.*

12. Conform memorandumului și rațiunii adoptării Legii nr. 329/2009, măsurile pentru depășirea crizei financiare au fost cele de reducere a cheltuielilor de personal la nivelul administrației publice centrale și locale, prin reducerea salariilor, prin reorganizare și desființarea unor autorități sau instituții publice, ca urmare a comasării prin absorbție, fuziune, divizare, reducere de posturi (art. 3 din lege).

13. Nici [m]emorandumul și nici Legea nr. 329/2009 nu se referă la instanțele judecătorești sau la parchete și nici la judecătorii sau procurorii pensionați, dar cu toate acestea prin Ordinul de aplicare a Legii nr. 329/2004, [m]inistrul [m]uncii nu a dezambiguit sintagma „pensie de serviciu” și nici termenul „funcționari”, lăsând echivocul prin care magistrații au fost plasați în categoria funcționarilor. În atari condiții, Universitatea „Lucian Blaga” a cerut întocmirea de către reclamantă a declarației prin care să renunțe la plata pensiei de serviciu stabilită conform legii pentru vechimea în magistratură, în

caz contrar urmând a li se desface contractul de muncă din calitatea de cadru didactic universitar, fie renunță la încetarea contractului de muncă pentru funcția didactică universitară, urmând să fie reluată plata pensiei.

14. La data punerii în aplicare a interdicției, în țară nu erau mai mult de 10 judecători și procurori care cumulau pensia contributivă de magistrat cu salariul de cadru didactic universitar.

15. Curtea Constituțională prin Decizia nr. 1414 din 4 noiembrie 2009 referitoare la obiecția de neconstituționalitate a Legii nr. 329/2009 a constatat că Legea nr. 329/2009 este constituțională în măsura în care prevederile cap. IV din lege nu se referă la persoanele pentru care durata mandatului este stabilită expres prin Constituție. Cu alte cuvinte, Curtea Constituțională a exclus de sub incidența interdicției cumulului pensiei cu salariul pentru membrii puterii legislative, ai puterii executive, ai Curții de Conturi, ai Curții Constituționale, ai Consiliului Superior al Magistraturii, ai Înaltei Curți de Casație și Justiție etc., bazat pe ideea de mandat, criteriu aparent neutru, dar care a așezat (pe cei maxim 10) magistrați de carieră într-o situație dezavantajoasă.

III. CEREREA DE INTERPRETARE

În condițiile arătate, se impune dispărarea incertitudinilor asupra obligației jurisdicțiilor naționale din statele membre de a face să primeze dreptul Uniunii Europene și asupra puterii proprii a acestor instanțe de a stabili, în acord cu prevederile art. 19 alin. 3 din TUE și ale art. 267 TFUE, necesitatea înaintării către CJUE a cererii de interpretare a dreptului comunitar și a cererii de rezolvare a chestiunilor preliminare.

În speță, art. 17 și art. 18 din Legea nr. 329/2009 a interzis cumulul pensiei cu salariul, impunând fie renunțarea la pensia dobândită legal fie la contractul de muncă încheiat legal. Pentru instituirea acestei interdicții în lege s-a statuat că măsurile instituite urmăresc reducerea efectelor crizei economice și îndeplinirea obligațiilor ce rezultă din Memorandumul de înțelegere dintre Comunitatea Europeană și România, încheiat la București și Bruxelles în data de 23 iunie 2009, dar nici unul din aceste acte nu au arătat durata acestei interdicții.

Așa fiind, cererea vizează pronunțarea unei hotărâri privitoare la interpretarea de către CJUE a dispozițiilor din [a]ctul emis de Comunitatea Europeană (sic!) și din Tratatul FUE și UE; obținerea răspunsurilor CJUE la întrebări privitoare la compatibilitatea dispozițiilor din tratatele UE cu prevederile din legea națională în litigiu.

În privința interpretării, se solicită Curții de Justiție a Uniunii Europene să se pronunțe asupra următoarelor chestiuni:

1. Un [m]emorandum cum este cel de înțelegere din 23 iunie 2009 încheiat între Comunitatea Europeană și România, publicat în Monitorul Oficial nr. 455/1 iulie 2009 poate fi considerat un act, decizie, comunicare etc. cu valoare juridică în sensul stabilit de Curtea de [J]ustiție (*Hotărârea din 3 februarie 1976, C- Pubblico Ministere vs. Flavia Manghera*); (*Hotărârea din 20 martie 1997, C-Franca vs Commission*)⁶ și poate fi supus interpretării Curții de Justiție a Uniunii Europene?

⁶ Mai exact - Hotărârea din 3 februarie 1976, *Manghera și alții* (59/75, EU:C:1976:14), respectiv Hotărârea din 20 martie 1997, *Franța/Comisia* (C-57/95, EU:C:1997:164).

2. În caz afirmativ, Memorandumul din 23 iunie 2009 de înțelegere între Comunitatea Europeană și România, publicat în Monitorul Oficial nr. 455/1 iulie 2009 trebuie interpretat în sensul că, în vederea reducerii efectelor crizei economice prin reducerea cheltuielilor de personal, Comisia Europeană poate în mod valabil să impună adoptarea unei legi naționale prin care să fie retras dreptul unei persoane de a încasa pensia contributivă de peste 30 de ani stabilită legal și încasată anterior legii, pentru motivul că această persoană primește salariu pentru o activitate prestată în baza contractului de muncă, diferită de cea din care a fost pensionat?

3. Memorandumul din 23 iunie 2009 de înțelegere între Comunitatea Europeană și România, trebuie interpretat în sensul că, în vederea reducerii crizei economice, Comisia Europeană poate în mod valabil să impună adoptarea unei legi naționale prin care să fie retras *în totalitate și sine die* dreptul unei persoane de încasa pensia contributivă de peste 30 de ani stabilită legal și încasată anterior legii, pentru motivul că această persoană primește salariu pentru o activitate prestată în baza contractului de muncă, diferită de cea din care a fost pensionat?

4. Memorandumul *in integrum* și, cu precădere, pct. 5 lit. d) din [m]emorandum care se referă la reorganizarea și eficientizarea administrației publice, trebuie interpretate în sensul că, în vederea reducerii crizei economice, Comisia Europeană a impus în mod valabil adoptarea unei legi naționale care instituie interdicția cumulului pensiei cu salariului în privința funcționarilor pensionați din instituțiile publice?

În privința chestiunilor prejudiciale, solicităm ca CJUE să stabilească:

(raportat la jurisprudența sa constantă în privința respectului drepturilor dobândite și imuabilitatea situațiilor juridice subiective (Cauza *Gesamthochschule Duisburg*, 234/83, 29 ianuarie 1985⁷; Cauza *Verli Wallace*, 159/82, 22 septembrie 1983⁸), **dacă:**

Art. 17, 20, 21 și 47 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, art. 6 din Tratatul Uniunii Europene (TUE), art. 110 din Tratatul de [f]uncționare a Uniunii Europene (TFUE), principiul securității juridice tras din dreptul comunitar și jurisprudența CJUE pot fi interpretate ca opunându-se unei reglementări precum art. 21 alin. 2 din Legea nr. 554/2004 care prevăd (sic!) în ipoteza încălcării principiului priorității dreptului Uniunii Europene posibilitatea revizuirii hotărârilor judecătorești interne pronunțate exclusiv în materia contenciosului administrativ și nu permit posibilitatea revizuirii hotărârilor judecătorești interne pronunțate în alte materii (civil, penal, comercial etc.) în ipoteza încălcării aceluiași principiu al priorității dreptului Uniunii Europene prin aceste din urmă hotărâri?

Art. 6 din TUE [...] se opune unei legislații a unui stat membru care condiționează plata pensiei magistraților de carieră, stabilită pe baza contribuției acestora timp de peste 30 de ani vechime în magistratura, de încetarea contractului de muncă al acestora în învățământul superior juridic;

⁷ EU:C:1985:30.

⁸ EU:C:1983:242.

Art. 6 din TUE [...] și art. 17 alin. 1 din Carta [d]repturilor [f]undamentale a Uniunii Europene [...] și jurisprudența CJUE se opun unei legislații care expropriează dreptul de proprietate asupra pensiei, deși a fost stabilit în baza contribuției de peste 30 de ani, iar separat, pentru activitatea universitară magistrații au contribuit și contribuie la fondul de pensii;

Art. 6 din TUE [...], precum și dispozițiile art. 2 alin. (2) lit. (b) din Directiva 2000/78 privind egalitatea de tratament între persoane, fără deosebire de rasă sau origine etnică, și jurisprudența CJUE se opun unei hotărâri date de Curtea Constituțională a unui stat membru care, în controlul de constituționalitate al legii, stabilește că dreptul la cumulul pensiei cu salariul aparține doar persoanelor cu mandat, înlăturând astfel de la acest drept pe magistrații de carieră cărora le este interzisă încasarea pensiei stabilită în baza contribuției personale timp de peste 30 de ani, pe motiv că au păstrat funcția didactică în învățământul superior juridic.

Art. 6 din TUE [...] și jurisprudența CJUE se opun unei legislații care condiționează *sine die* plata pensiei magistraților stabilită în baza contribuției de peste 30 de ani de încetarea activității universitare.

Art. 6 din TUE [...] și jurisprudența CJUE se opun unei legislații care distruge justul echilibrul ce trebuie păstrat între protecția proprietății indivizilor și cerințele interesului general, obligând doar o anumită categorie de persoane să suporte pierderea pensiei de magistrat sub cuvânt că prestează activitate universitară.

IV. NORMELE INTERNE ȘI NORMELE UNIUNII EUROPENE DE PROTECȚIE A DREPTURILOR

NORMELE INTERNE

Constituția României:

Art. 15 alin. 2, art. 16 alin. 2, art. 20, art. 21 și art. 148 din Constituția României.

Art. 15 alin. 2 „Legea dispune numai pentru viitor, cu excepția legii penale sau contravenționale mai favorabile”.

Art. 16 alin. 2: „Nimeni este mai presus de lege”.

Art. 47 (1) „Statul este obligat să ia măsuri de dezvoltare economică și de protecție socială, de natură să asigure cetățenilor un nivel de trai decent.

(2) Cetățenii au dreptul la pensie [...]”.

Art. 20 alin. 1 și 2: „Dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile cetățenilor vor fi interpretate și aplicate în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care România este parte.

„Dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului, la care România este parte, și legile interne, au prioritate reglementările internaționale, cu excepția cazului în care Constituția sau legile interne conțin dispoziții mai favorabile.

Art. 21 alin. (1) „Orice persoană se poate adresa justiției pentru apărarea drepturilor, a libertăților și a intereselor sale legitime, iar potrivit alin. (2) „Nici o lege nu poate îngrădi exercitarea acestui drept”.

Art. 53 alin. 1: „Exercițiul unor drepturi sau al unor libertăți poate fi restrâns numai prin lege și numai dacă se impune, după caz, pentru: apărarea